

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmarkku stáhtahálddašeadji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

Høringsutkast
**Verneplan for Nordneset og Akkarvika og
Tennelia naturreservat – Senja kommune**

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
1.november 2021

Innholdsfortegnelse

1. Oppsummering.....	3
2. Hjemmelsgrunnlag.....	4
3. Vurdering etter naturmangfoldloven kapittel II.....	4
4. Verneverdier Nordneset og Akkarvika naturreservat	5
4.1 Flora.....	5
4.2 Fauna	7
4.3 Tilstand.....	7
4.4 Inngrep	7
4.5 Verneformål	7
5 Verneverdier Tennelia naturreservat	8
5.1 Flora.....	8
5.2 Fauna	9
5.3 Tilstand	9
5.4 Inngrep	9
5.5 Verneformål	10
6 Andre interesser	10
6.1 Skogbruk	10
6.2 Jordbruk.....	10
6.3 Reindrift	10
7 Innspill til melding om oppstart	10
8. Verneforskrift for vern av Nordneset og Akkarvika naturreservat (utkast)	12
9. Kart over Nordneset og Akkarvika naturreservat.....	15
10. Verneforskrift for vern av Tennelia naturreservat (utkast)	15
11. Kart over Tennelia naturreservat.....	18

Forsidefoto: (øverst t.v.) Bakkestjerne. Foto: Cathrine Amundsen, illustrasjonsfoto. (øverst t.h) Skrubbelavsamfunn i Nordneset og Akkarvika. Foto: Rådgivende biologer. (nederst t.v.) Ospeholt med kranskonvall og vedboende sopp- og lavsamfunn, Nordneset og Akkarvika naturreservat. Foto: Rådgivende biologer. (nederst t.h.) Trollbær i blomst i Tennelia naturreservat. Foto: Ann-Heidi Johansen

1. Oppsummering

Stortingsmelding nr. 14 (2015-2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern. Vernet vil i all hovedsak skje gjennom vern av offentlig eid skog og ved frivillig vern av privateid skog. Stortinget ba under behandlingen av meldingen, regjeringen om å sette et mål om vern av både offentlig og privateid skog til 10 % av skogarealet.

Frivillig vern innebærer at grunneier tilbyr staten vern av egen skog. Miljømyndighetene gjennomfører naturfaglige registreringer for å kartlegge eventuelle verneverdier, og vurderer om de tilbudte områdene har verneinteresse. Dersom området har høy nok naturfaglig verdi, gjennomføres det forhandlinger med grunneierne om avgrensning av et eventuelt verneområde, om forskrifter som skal gjelde for dette, og om økonomisk erstatning for et eventuelt vern. Dersom grunneierne og staten kommer fram til en avtale, vil Statsforvalteren kunne utarbeide et verneforslag i tråd med naturmangfoldlovens bestemmelser. Formålet med vernet er å bevare forholdsvis urørte skogområder med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Denne verneplanen foreslår vern av to skogsområder på Senja i Troms og Finnmark fylke.

På bakgrunn av tilbud om frivillig vern og naturfaglige registreringer ble formell oppstart for arbeidet med vern av 1) Nordneset og Akkarvika og 2) Tennelia kunngjort 15.juni 2021.

Områdene har blitt foreslått gjennom ordningen frivillig skogvern, der grunneiere gjennom Allskog har tilbudt staten arealer til vern. Tilbudet er utarbeidet som en del av Norges Skogeierforbund sin avtale med Miljødirektoratet. Områdene som nå foreslås har store naturverdier som det vurderes viktig å ivareta, og som det er interesse for å ivareta, både på lokalt og regionalt nivå.

Allerede i Stortingsmelding 25 (2002-2003) ble frivillig vern trukket frem som en viktig strategi for det fremtidige skogvernet i Norge. I evaluering av norsk skogvern i 2016 (NINA rapport 1352), fremheves prioritering av blant annet vern på produktiv mark i mellomboreal vegetasjonssone i Troms, og kalkskog er blant annet en skogtype det er behov for å verne mer av, jf. rapporten.

Det ene foreslåtte området Tennelia, ligger øst for Vangsvik og vest for Rubbestad, og er et skogområde på 214 dekar. De største verneverdiene ligger i kalkbjørkeskogen, som finnes spredt i Nord-Norge, og er sjelden på Senja. Området går fra ca. 100 til 300 m.o.h. og er forholdsvis ulendt. Det er gitt tilbud om arealene fra grunneierne gjennom Allskog, og Statsforvalteren har vurdert området som aktuelt for vern. Lokaliteten Tennelia (jf. Tortenlia i Naturbasen) ble registrert i 2010 i forbindelse med kartlegging av biologisk mangfold på Senja, og kalkskogen ble da verdsatt som et A-område med svært store biologiske verdier.

Det andre foreslåtte området Nordneset og Akkarvika ligger nord for Tennelia, også sørøst på Senja, og nordøst for bygda Russevåg. Området utgjør 318 dekar, er todelt og går opp til 150 m.o.h. Området består av gammel rik løvskog i mellomboreal vegetasjonssone, i ei sørvendt li avgrenset mot sjø. Berggrunnen er middels kalkrik med glimmergneis og glimmerskifer, dekket av tynn morene og noe torv/humus. Bjørk er dominerende treslag, men det inngår også større bestander av osp. Gråor, rogn, selje og hegg forekommer spredt. Verneverdiene består i stor grad av forekomsten av en rekke varmekjære arter, deriblant trollbær, gulfrøstjerne, villrips, brunrot, kranskonvall, markjordbær mm. Viktige verneverdier er også lungeneversamfunn på gamle rikbarkstrær, og at det foreslåtte området inngår i et forholdsvis stort skogområde med urørt preg.

Områdene ble ferdig taksert i 2021, og er foreslått vernet som naturreservat (naturmangfoldloven § 37). Dette innebærer et strengt vern med forbud mot hogst, fysiske inngrep og motorferdsel.

Tradisjonelt friluftsliv, jakt, fiske og beite vil være tillatt. I denne verneplanen inngår områdebeskrivelser, forslag til verneforskrift og områdeavgrensning. Det er inngått avtaler om frivillig vern med grunneierne i området.

2. Hjemmelsgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer med hjemmel i naturmangfoldloven. I loven er det gitt medhold for opprettelse av ulike vernekategorier. Generelle mål for områdevern følger av naturmangfoldlovens § 33. Aktuell verneform for denne verneplanen er naturreservat. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven. Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturmangfoldloven § 37: «*Som naturreservater kan vernes områder som*

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
- b) representerer en bestemt type natur,*
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*
- d) utgjør en spesiell geologisk forekomst, eller*
- e) har særlig naturvitenskapelig verdi*

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenoppettingstiltak å få noen av verneverdiene nevnt ovenfor. I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenoppettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel».

3. Vurdering etter naturmangfoldloven kapittel II

Etter Statsforvalterens vurdering tilfredsstiller naturreservatene som nå foreslås vernet, kravene i naturmangfoldloven § 37. Formålet med vernet er i hovedsak å bevare områder med en stor andel gammel naturskog med tilhørende naturmangfold i form av plante- og dyrearter, naturtyper og økosystemer. Områdene inneholder truet, sjelden og sårbar natur. De har også skogtyper som er representative for den regionen området ligger i.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal de miljørettslige prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og det skal fremgå av beslutningen hvordan disse prinsippene er tatt hensyn til og vektlagt i vurderingen av saken.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget om naturverdiene i det foreslåtte verneområdet bygger på registreringer og kartlegginger utført og innhentet av konsulentfirmaer og enkeltpersoner med høy kompetanse innenfor fagfeltet. Foreslått verneforskrift fastsetter restriksjoner for bruk, som vil kunne gi negative konsekvenser for verneverdier og verneformål. Dette vil gi området økt beskyttelse. Samtidig åpner forskriften for en videreføring av enkelte aktiviteter. Dette er aktiviteter som ut fra dagens kunnskap vil ha liten eller ingen innvirkning

på verneverdiene. Det er viktig at vernet ikke blir strengere enn det som er nødvendig for å ta vare på disse verneverdiene.

Statsforvalteren mener de foreslåtte naturreservatene vil bidra på en positiv måte til å fylle opp forvaltningsmålene for naturtyper og økosystemer og arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Statsforvalteren vurderer å ha relativt god kunnskap om de berørte artenes bestandssituasjon, naturtypenes utbredelse og områdenes økologiske tilstand, samt virkningene av verneforslaget på naturmangfoldet i 1) Nordneset og Akkarvika og 2) Tennelia. Kravet om kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. Statsforvalteren anser risikoen for utilsiktede negative virkninger på naturmangfoldet ved et vernevedtak som liten, og vi har vurdert at § 9 i naturmangfoldloven derfor ikke kommer til anvendelse. Statsforvalteren mener vernet vil redusere den samlede belastningen på økosystemene verneforslaget representerer. På denne måten vil vernetiltaket ha en positiv virkning på økosystemene, jf. § 10 i naturmangfoldloven. Siden vernetiltaket etter vår vurdering ikke vil skade naturmangfoldet, kommer naturmangfoldloven § 11 ikke til anvendelse. Statsforvalteren kan på samme måte heller ikke se at naturmangfoldloven § 12 har relevans for vernetiltaket.

4. Verneverdier Nordneset og Akkarvika naturreservat

Det foreslåtte skogområdet Nordneset og Akkarvika ligger sørøst på Senja, øst for bygda Russevåg (sør for Klauva/Hesjevika). Området utgjør 318 dekar, er todelt og går fra havnivå til ca. 150 m.o.h.

4.1 Flora

Området består av gammel rik løvskog i mellomboreal vegetasjonssone, i ei sørvendt li avgrenset mot sjø. Berggrunnen er middels kalkrik med glimmergneis, glimmerskifer og amfibolitt, dekket av tynn morene og noe torv/humus. Bjørk er dominerende treslag, men det inngår også noen større bestander av osp. Gråor, rogn, selje, noe silkeselje og hegg forekommer spredt.

Vegetasjonen veksler mellom fattig og rik, men generelt er det ganske rikt, særlig i det østligste delområdet, Akkarvika (Eilertsen og Pötsch 2020). Kranskonvall, firblad, gullris, sumphaukeskjegg, mjødurt, strandrør, hengeving, turt, hengeaks, enghumleblom, hvitmaure, sløke, hvitbladtistel og bringebær dominerer i de rike partiene. Artsmangfoldet er i følge Rådgivende biologer middels stort. De begrunner dette med at det er en del lav og sopp på gamle trær og død ved, men ingen er rødlistede. Birkeland, Arnesen og Mølster argumenterer imidlertid med at det er flere regionalt mindre vanlige og varmekjære arter (Birkeland og Arnesen 2010, Mølster upubl. matr. 2018). Det kan også se ut til at det finnes rike skogområder i kjerneområdet, som pr. i dag ikke er tilbudt for vern.

Det tilbudte området vil fange opp skog i lavereliggende områder som er mangelfullt dekket i skogvernet. Kjerneområdet er vurdert til regionalt verdifullt (**), mens området som helhet har fått en til to stjerner (Rådgivende biologer 2020). Begrunnelsen for at området har fått lavere verdi som helhet, er av kartleggerne mener at det trekker ned verdien at det tilbudte området består av to mindre delområder som ikke henger sammen. Dette er nok fordi kjerneområdet er vurdert som ett sammenhengende område (se figur 2).

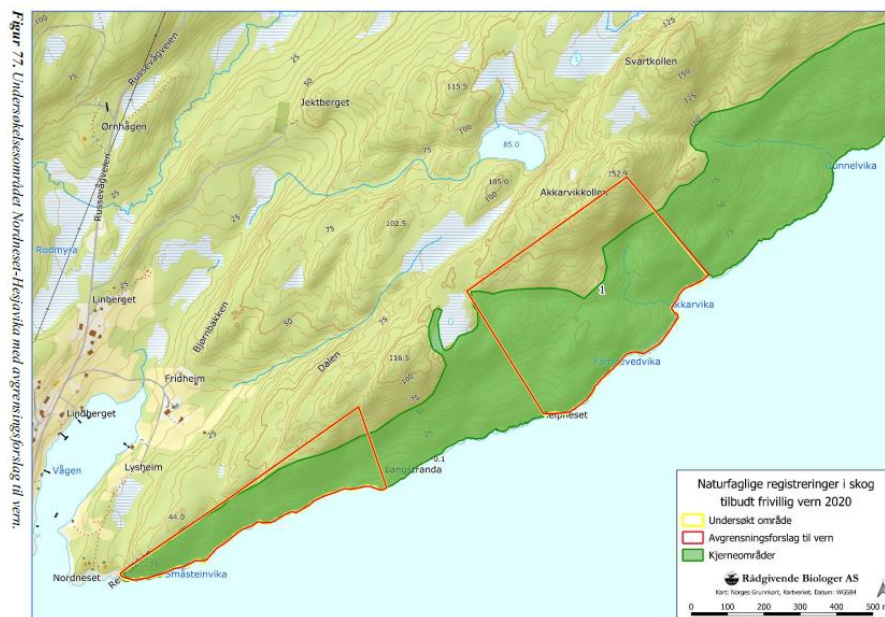
I følge Rådgivende biologer ble ingen sjeldne eller rødlistede arter ble registrert i området på befaringen. Epifyttfloraen er middels rik. På osp og selje og på bergvegger ble det registrert arter som er typisk for lungeneversamfunnet; skrubbenever, lungenever, kystvrenge, grynvrenge og stiftfiltlav. Ellers ble det registrert blant annet bristlav, grå fargelav, vanlig kvistlav og bleiktjafs på trærne. På osp ble det registrert store mengder med ospeildkjuke, og på bjørk ble det registrert blant annet knuskkjuke, knivkjuke, labyrintkjuke og seljeildkjuke. Det er fra før registrert rustdoggnål (NT)

innenfor kjerneområdet, men utenfor det tilbudte området for vern (Birkeland og Arnesen 2010). Det er registrert bjørkeøsterssopp som er regionalt sjelden innenfor området (Granmo og Mølster 2018 - Artskart). Det vurderes å være potensiale for ytterligere funn av rødlistede lav, moser og vedboende sopp i området på grunn av innslag av store gamle rikbarkstrær og død ved (figur 1).

Verneverdiene består i stor grad av forekomsten av en rekke varmekjære arter, deriblant trollbær, gulfrøstjerne, villrips, skogfiol, legeveronika, brunrot, kranskonvall, markjordbær med flere, og regionalt sjeldne sopparter som nevnt. Viktige verneverdier er også lungeneversamfunn på gamle rikbarkstrær, og at det foreslåtte området inngår i et forholdsvis stort skogområde med urørt preg.

Figur 1: Skrubbenever- og annen vedboende lavsamfunn. Foto: Rådgivende biologer.

Figur 2: Kart over kjerneområder farget med grønt, mens de tilbudte områdene er avgrenset med røde streker jf. Rådgivende biologer (Eilertsen et al. 2020).

Figur 3: Høgstaudebjørkeskog med hegg. Foto: Rådgivende biologer

4.2 Fauna

Innenfor det foreslåtte verneområdet er det registrert hekkende havørn (Sensitive artsdata). Skogen har stedvis meget god kontinuitet og høy diversitet av både lav, moser, sopp, karplanter og fugl (Birkeland og Arnesen 2010). Det finnes lite opplysninger om dyrelivet i området, men det frodige skogsområdet, med gammel skog og mange ulike treslag, gjør at forholdene ligger godt til rette for et rikt fugle- og dyreliv.

4.3 Tilstand

Verneverdiene består i at dette er et stort og relativt urørt område. Skogen varierer en del i alder, da det er en del eldre bjørkeskog med mye død ved, og også partier med ung skog (Eilertsen og Pötsch 2020). I det østligste delområdet er det en større bestand med osp, der enkelte trær har en nokså høy alder, men med mindre død ved. I følge markslagskartet har det meste av området middels bonitet, noe høyere i øst. Ospeskogen har noen storvokste trær med DBH (diameter i brysthøyde) på 30-40 cm, men de fleste er unge og har kun en DBH på 15-20 cm. I det vestligste delområdet er det i tillegg til eldre løvskog med bjørk og osp, en del eldre og storvokste seljer. Det er lite spor etter nyere tids hogst, men variasjonen i alder på skogen tyder på at det er gjort en del plukkhogst her tidligere. Trolig har det også vært en del beite.

4.4 Inngrep

Området ligger langs sjø, der det finnes enkelte veiløse hytter, men de fleste er utenfor det foreslåtte verneområdet. Ellers ligger skogen i ei li, hvor deler av denne er bratt og relativt urørt. Det østligste området ligger i inngrepsfritt område (INON) sone 2, som betyr at det ligger mer enn 1-3 km fra nærmeste tyngre tekniske inngrep.

4.5 Verneformål

Formålet med vernet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av rik boreal løvskog, i hovedsak bjørkeskog, men også større bestander med osp og spredt gråor, rogn, selje og hegg. Det er også et mål å bevare skogen som velutviklet med mye død ved, og mange varmekjære planter. Naturreservatet skal særlig sikre:

- Rik løvskog med velutviklede sopp- og lavsamfunn knyttet til gamle trær og død ved
- Større ospeholt og gråor-heggeskog
- Artsrik høgstaudevegetasjon med mange varmekjære arter

- God kontinuitet for de ulike treslagene
- Hekkeområder for rovfugl og den rike fuglefaunaen i området

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

5 Verneverdier Tennelia naturreservat

Det ene foreslåtte skogsområdet ligger ved Tennelia, øst for Vangsvik og vest for Rubbestad i Senja kommune. Området utgjør 214 dekar, og de største verneverdiene ligger i kalkbjørkeskogen med innslag av osp, rogn, silkeselje, furu og gråor. Skogen er velutviklet og gammel, spesielt i de øvre delene. Kalkbjørkeskog er en sjelden vegetasjonstype som er avhengig av nærkontakt med kalkrike bergarter (www.nibio.no). Den opptrer på grunnlendt mark eller ustabil forvitnings- og skredjord på kalkberg. Kalkbjørkeskog opptrer spredt i Nord-Norge, og er sjelden på Senja.

5.1 Flora

Berggrunnen i området består av kalkspatmarmor i nederste og noe granatglimmerskifer med muskovitt, i øverste del. Løsmassene er forvitningsmateriale og noe humus/torv som ligger i et tynt lag oppå berggrunnen. Dette gir grunnlag for kalkkrevende og varmekjære arter, og området har en svært rik bunnvegetasjon, spesielt i de nederste områdene. Tennelia har dominans av bjørk i tresjiktet, med innslag av osp, rogn, silkeselje, furu og gråor (Nilsen 2010). Det er også et betydelig busksjikt med einer flere steder. I tillegg til grønnkurle ble orkidéen rødflange registrert flere steder i lokaliteten. Marisko (NT) skal ha vært registrert i området, men ble ikke gjenfunnet i 2010. Den rødlistede arten bakkesøte (NT) vokser over omtrent hele lokaliteten. Andre arter som kan nevnes er vanlig bakkestjerne, ballblom, blåkoll, bringebær, firblad, fjellfrøstjerne, fjellkattetofot, fjelllodnebregne, flekkmure, gulmjelt, gulsildre, hengeaks, kranskonvall, legeveronika, marigress, nikkevintergrønn, perlevintergrønn, rips, rød jonsokblom, snøsildre, strandrør, strutseving, taggbregne, teiebær, tiriltunge, turt, bleiksøte og legevintergrønn. I nedre deler av området er det i tillegg store mengder trollurt, lerkespore, hegg og villrips, og store mengder død ved (Amundsen, pers. obs. 1.7.2020).

Figur 4, 5 og 6: Illustrasjonsfoto: Rødflange er en iøynefallende og kalkkrevende orkidé som finnes spredt i Tennelia på Senja. Figur 4: Karl-Birger Strann. Figur 5 og 6: Cathrine Amundsen.

Figur 7: Trollbær i blomst. Figur 8: Lerkesporeblader og trollurt. Figur 9: Trollurt. Foto: Ann-Heidi Johansen og Cathrine Amundsen, befaring Tennelia, Senja, 1.juli 2020.

Figur 10: Lerkespore. Figur 11: Bakkestjerne. Figur 12: Bakkesøte (NT). Foto: Pål Alvereng og Cathrine Amundsen, illustrasjonsfoto.

5.2 Fauna

Det finnes lite opplysninger om dyrelivet i området, men det store mangfoldet i floraen med blant annet rikbarkstrær, mye død ved i nedre partier og kalkrike bergarter, gjør at forholdene ligger godt til rette for et rikt fugle- og dyreliv.

5.3 Tilstand

Det kan være enkelte grantrær i nedre deler, men det er i så fall kun enkelttrær som står inne i den svært frodige kalkbjørkeskogen. Traktorveien og de fleste grantrærne er ikke med i verneforslaget.

5.4 Inngrep

Utover enkelte granplantinger i nedre del, er det flere stier som krysser det foreslåtte verneområdet. Disse er ikke mye brukt, da de fleste stiene til Rubbestadfjellet går opp fra Vangsvik-siden. De største truslene for naturverdiene i området er hogst og treslagsskifte til gran (Nilsen 2010, Ecofact). Det er ikke kjent at det er bygninger i området.

5.5 Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare rik boreal løvskog, her kalkbjørkeskog med innslag av osp, rogn, silkeselje, furu og gråor. Det er også et mål å bevare skogen som velutviklet med mye død ved, en artsrik bunnvegetasjon og mange varmekjære og kalkkrevende urter. Naturreservatet skal særlig sikre:

- Velutviklede sopp- og lavsamfunn knyttet til gamle trær og død ved
- Artsrik bunnvegetasjon med mange varmekjære og kalkkrevende urter
- Lokalteter med de trua karplantene marisko (NT) og bakkesøte (NT)
- God kontinuitet for de ulike treslagene

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem. Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

6 Andre interesser

6.1 Skogbruk

Skogen i områdene er ikke i drift i dag annet enn til uttak av ved, da det er relativt ulendt og bratt. Den er taksert i regi av Allskog, og avtale om erstatning er inngått med grunneierne dersom vedtak om vern blir en realitet. Dette da uttak av ved ikke lengre vil tillates dersom områdene blir vernet.

6.2 Jordbruk

I området Nordneset – Akkarvika har det ikke vært noen form for beiteaktivitet på flere tiår. De siste gårdbrukerne som hadde dyr på Solberg, hadde dyrene på beite vest for veien til bygda. I Tennelia er det heller ikke mange dyr som beiter, men enkelte sauer fra Vesterfjell og Vangsvik kan beite her om våren, da skogen ligger sørvendt og det er tidlig grønt. Det er vurdert som positivt for verneverdiene at området beites som i dag. Det er derfor tatt med i forskriften at det er tillatt med beite. Det er også vurdert at vernebestemmelsene ikke er til hinder for utsetting av saltsteiner. Det er inkludert i utkast til forskrift at det er anledning til å gi dispensasjon til motorferdsel i forbindelse med beite og utsetting av saltsteiner, dersom dette skulle være nødvendig.

6.3 Reindrift

Begge de foreslåtte verneområdene ligger innenfor tradisjonelt samisk område. Reindriftskartene til NIBIO (Kilden) viser at de ligger innenfor Oarjiit Sážža / Sør-Senja reinbeitedistrikt, og benyttes som høstbeite, høstvinterbeite og vinterbeite (Kilden, Sametinget). Det er i dag ingen kjente reindriftsanlegg i området.

7 Innspill til melding om oppstart

Statsforvalteren meldte oppstart av verneplanprosessen for områdene 15.06.2021. Meldingen ble sendt ut til grunneiere, rettighetshavere og kommunen, annonsert i lokale aviser og på Senja kommunes og Statsforvalterens hjemmesider.

Ved fristens utløp var det kommet inn 11 innspill til melding om oppstart av verneprosessen for naturreservatene 1) Nordneset og Akkarvika, og 2) Tennelia. Følgende parter kom med tilbakemelding om at de ikke hadde noen innspill eller merknader til verneforslaget, og vil derfor ikke kommenteres nærmere: Statnett, Troms og Finnmark fylkeskommune, Norges vassdrags- og energidirektorat, Riksantikvaren og Direktoratet for mineralforvaltning.

Sametinget ble første gang orientert om oppstart av verneplanen i e-post av 10. desember 2020, og ble deretter forespurt om det var ønskelig med konsultasjon i e-post av 1. juni 2021. Den 2. juni 2021 svarte Sametinget at det ikke var behov for konsultasjon før kunngjøring av oppstart. Sametinget har i innspill til oppstartsmelding uttalt at det er ønskelig med adskilte lokale og sentrale høringer, jf. retningslinjer for verneplanarbeid etter naturvernloven i samiske områder § 5.1 nr. 2. For disse verneområdene som er relativt små, har vi vurdert at det ikke er hensiktsmessig med to høringer. Det vil i den sammenheng bli gitt en noe lengre høringsfrist for Sametinget, slik at de kan koordinere eventuelle lokale uttalelser som gjelder samiske interesser. Statsforvalteren har etter dette hatt dialog med Sametinget både per telefon og e-post (29.10.2021).

Sametinget har videre foreslått at det er ønskelig at det ved utøvelse av reindrift gis tillatelse til bruk av drone og helikopter med start, landing og lavtflyving, også i eventuelle ferdselsforbudsperioder. Dette er tatt inn i forskriftene der vi vurderte det som relevant. I tillegg er det vurdert at det vil være anledning til å søke om dispensasjon for nødvendig motorferdsel på barmark i forbindelse med utøvelse av reindrift, samt det er lagt inn en direkte hjemmel for tillatelse til motorisert ferdsel i forbindelse med reindrift på snødekt mark. Det er lagt til et opphold før siste setning *«For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven»*, jf. § 7 siste ledd. Dette for at denne bestemmelsen skal vise til alle bokstaver i § 7 som omhandler reindrift.

Sametinget har også oppfordret til registrering av kulturminner i forbindelse med verneplanarbeidet. Statsforvalteren kjenner pr. i dag ikke til registrerte kulturminner innenfor de foreslåtte verneområdene, men vil søke å oppdatere kunnskapsgrunnlaget om samiske og andre kulturminner innenfor området i høringsperioden, og tiden fram imot en eventuell tilrådning.

Sametinget har også påpekt at offentlige myndigheter er pålagt å undersøke behovet for konsultasjoner med Sametinget og andre berørte samiske interesser, jf. naturmangfoldloven § 8. Dette kravet er også nedfelt i Sameloven § 4 som trådte i kraft fra 1. juli i år. I den forbindelse kan det nevnes at reinbeitedistriktet Oarjjat Sažža / Sør-Senja reinbeitedistrikt v/Anne-Berit Kristiansen er tilsendt oppstartsmelding 15.06.2021, med kopi 29.10.2021 (pr. epost), og distriktet har så langt ikke hatt merknader eller innspill til oppstart av verneplanen jf. vår telefonsamtale av 29.10.2021. Det er også dialog med planseksjon og reindriftsavdeling hos Statsforvalteren, som er behjelpelig med å sikre at alle berørte samiske interesser ivaretas i verneprosessen.

Forsvarsbygg har anmodet om at det ved forbud om lavtflyving spesifiseres et tidsrom, f.eks. hekkesesong, der forbudet gjelder. Anmodningen er tatt til etterretning for forskrift om vern av Nordneset og Akkarvika, slik at lavtflyvingsforbudet kun gjelder i hekkesesongen 1. februar – 31. august. For forskrift om vern av Tennelia er det generelle lavtflyvingsforbudet tatt ut, da det ikke er kjent spesielle hekkelokaliteter for fugl der slike hensyn må tas.

Norges Orienteringsforbund har anmodet om at det tas inn en endring i forskriften § 3 bokstav d, der det poengteres at det kun er større arrangementer som kan forringe verneverdiene som er forbudte. De anmoder også om at det tas inn følgende bestemmelser som generelle unntak fra vernebestemmelsene: *g) Vedlikehold av eksisterende stier og løyper, herunder merker, skilte, klopper og bruer, i henhold til tilstand på vernetidspunktet, samt fjerning av vindfall over disse stiene og løypene. H) Større årlige arrangementer som har naturen som naturlig arena, forutsatt at det er inngått avtale om dette med forvaltningsmyndigheten.* Statsforvalteren har vurdert innspillet til § 4, som omhandler generelle unntak fra vernebestemmelsene, og har kommet til at § 4 bokstav d som foreslått, ivaretar behovet for vedlikehold av eksisterende stier som anmodet. Når det gjelder § 4 bokstav h, har vi vurdert at dette ikke er relevant i denne saken, da vi ikke er kjent med at det er større årlige arrangementer i de foreslåtte områdene.

Språkrådet har ingen forslag til endringer på navneforslagene, men ber om at Nordneset-Akkarvika, endres til Nordneset og Akkarvika, altså at bindestrek byttes ut med og. I utgangspunktet var det her tenkt tankestrek og ikke bindestrek, som skulle bety at verneområdet gikk fra Nordneset og til Akkarvika. Nå består jo området likevel av to adskilte delområder, slik at Statsforvalteren har tatt anmodningen til etterretning og endrer skrivemåten til Nordneset og Akkarvika.

Landbruksdirektoratet spiller inn at det i høringsdokumentene tydelig må komme fram om og hvordan området nyttes i landbrukssammenheng, f.eks. skogsbilveg, traktorvei, støl/seterområde, beite og reindrift. Vi mener dette er besvart i verneplanen under andre interesser, som beskriver eksisterende eller tidligere bruk i området innenfor skogbruk, jordbruk og reindrift. Det er inkludert en bestemmelse der forvaltningsmyndigheten gis anledning til å gi dispensasjon til nødvendig motorferdsel i forbindelse med utsetting av saltstein i forbindelse med hogst av etablerte plantefelt.

Forum for natur og friluftsliv Troms (FNF)

Det er utover dette holdt møte med skogseksjonen hos Statsforvalteren den 10.12.2020 og 02.06.2021. FNF har spilt inn at de ser svært positivt på at region Troms nå får ytterligere skogareal vernet. Vern av disse skogsområdene er viktige for å bevare spesielle rike biotoper for fremtiden.

8. Verneforskrift for vern av Nordneset og Akkarvika naturreservat (utkast)

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av rik boreal løvskog, i hovudsak bjørkeskog, men også større bestander med osp og spredt gråor, rogn, selje og hegg. Det er også et mål å bevare skogen som velutviklet med mye død ved, og mange varmekjære planter. Naturreservatet skal særlig sikre:

- Rik løvskog med velutviklede sopp- og lavsamfunn knyttet til gamle trær og død ved
- Større ospeholt og gråor-heggeskog
- Artsrik høgstaudevegetasjon med mange varmekjære arter
- God kontinuitet for de ulike treslagene
- Hekkeområder for rovfugl og den rike fuglefaunaen i området

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr. i Senja kommune: 121/5, 121/9.

Naturreservatet dekker et totalareal på 318 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Senja kommune, hos Statsforvalteren i Troms og Finnmark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende
- d. bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av eksisterende bygninger, veier, stier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet
- e. beiting
- f. utsetting av saltsteiner
- g. reindriftas nødvendige uttak for brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindrifutstyr
- h. skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rikuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rikuler på andre trær enn bjørk
- i. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i eller inntil verneområdet

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og det skal tas hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. sykling, ridning og bruk av hest er forbudt
- c. i perioden frå og med 1.februar til og med 15.august er lavtflyging under 300 meter, samt bruk av droner, modellfly o.l. forbudt

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomme mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- c. nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift.
- d. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- e. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nødvendig uttransport av felt elg med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. hogst av etablerte plantefelt
- e. merking og rydding av nye stier
- f. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. oppsetting og vedlikehold av gjerder i forbindelse med beiting
- h. øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd
- i. nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.
- j. start og landing med helikopter, samt lavtflyging i forbindelse med utøving av reindrift
- k. bruk av drone i forbindelse med utøving av reindrift, i perioden med droneforbud
- l. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d, f, i og § 7 bokstav d, g.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

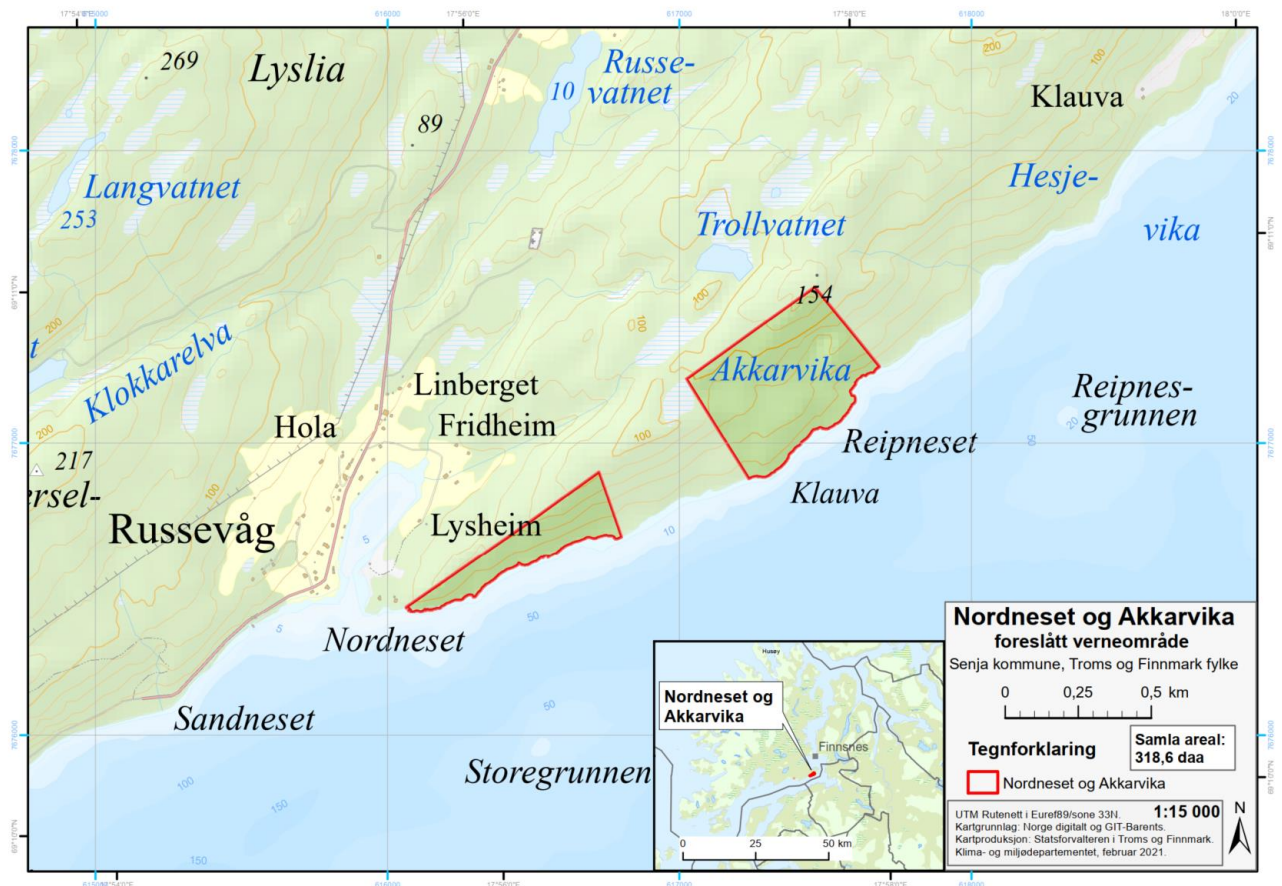
§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikraftttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

9. Kart over Nordneset og Akkarvika naturreservat

10. Verneforskrift for vern av Tennelia naturreservat (utkast)

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare rik boreal løvskog, her kalkbjørkeskog med innslag av osp, rogn, silkeselje, furu og gråor. Det er også et mål å bevare skogen som velutviklet med mye død ved, en artsrik bunnvegetasjon og mange varmekjære og kalkkrevende urter. Naturreservatet skal særlig sikre:

- Velutviklede sopp- og lavsamfunn knyttet til gamle trær og død ved
- Artsrik bunnvegetasjon med mange varmekjære og kalkkrevende urter
- Lokaliteter med de trua karplantene marisko (NT) og bakkesøte (NT)

d) God kontinuitet for de ulike treslagene

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr. i Senja kommune: 236/1, 236/2, 236/3.

Naturreservatet dekker et totalareal på 214 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Senja kommune, hos Statsforvalteren i Troms og Finnmark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende
- d. bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av eksisterende bygninger, veier, stier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet
- e. beiting
- f. utsetting av saltsteiner
- g. reindriftas nødvendige uttak for brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindrifutstyr
- h. skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rikuler på bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rikuler på andre trær enn bjørk
- i. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i eller inntil verneområdet

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og det skal tas hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorisert ferdsel til lands er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. sykling, ridning og bruk av hest er forbudt

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- c. nødvendig bruk av snøskuter på snødekt mark i forbindelse med reindrift.
- d. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- e. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nødvendig uttransport av felt elg med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. hogst av etablerte plantefelt
- e. merking og rydding av nye stier
- f. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. oppsetting og vedlikehold av gjerder i forbindelse med beiting
- h. øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd
- i. nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift
- j. start og landing med helikopter i forbindelse med utøvelse av reindrift
- k. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d, f, i og § 7 bokstav d, g.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

11. Kart over Tennelia naturreservat

